

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Volumen ...**

Ivstitia Et, Ivs. Sex Libris totidem Tractatus appono, nempe de rerum
Dominio, de Restitutione, de Contractibus Gratuitis, de Contractibus
Onerosis, de Contractibus Fortunæ, de Contractibus Adminicularis, de
Quasi-Contractibus, & nonnullis Innominatis

Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1663

Caput 19. Circa Dispensationem in ieiunij præcepto.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80681](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80681)

⁵⁶¹ Verius hoc mihi. Nam ad cenam inuitare) etiam si probabiliter credas, am cum acceptaturum, non est inuitare ad sumendam tantam cibi quantitatem, ut ieiunium violetur: sed ad mensae communicationem, in qua bene poterit inuitatus solummodo absumere illam cibi quantitatem, quae portionem in refectuncula permissam non excedat. Unde inuitans ad cenam ad delinquendum non inducit. Praesumendus est enim ille, curam propriae conscientiae habere, licet praeter inuitantis intentionem fortasse delinquat.

DVBIVM CXXXI.

An medici absque causa in die ieiunij carnes alicui edendi concedentes sint duplici piaculo constricti?

⁵⁶² S^{unt} constricti duplici peccato. Quia duplex violant in specie praecceptum, vnum ieiunandi, alterum a carnibus abstinendi. Sic Chillin. v. ieiunium, n. 8. Pasqual. decis. 378. n. 2. Sanchez l. 4. sum. c. 11. 42. & 53. Sancius in select. d. 5. n. 16. Leander tr. 5. d. 9. qu. 26. citans Petr. Gr. nados, Och. gauiam, Bonacinam, & Ludovicum de Sanct. Iuan. & alij, quos refert idem Leander part. 1. tractat. 5. dub. 8. § 8. quassion. 11.

⁵⁶³ Non sunt duplici peccato constricti, sed vnico. Quia solummodo sunt temperantiae violatores. Ita Trull. l. 3. Decret. 2. d. 2. n. 14. Montef. in 1. 2. q. 73. a. 1. d. 5. quassion. 4. Filluc. tract. 7. numer. 90.

⁵⁶⁴ Aequè probabilem vtramque existimo esse Priori eligi sententiam. Attamen primam mihi eligendam duxi; quia solidiori fundamine innititur.

CAPVT XIX.

Circa dispensationem in ieiunij praeccepto.

DVBIVM CXXXII.

An peccaret Summus Pontifex, si absque rationabili causa cum aliquo in lege ieiunij dispensaret?

⁵⁶⁵ Nonnulla suppono.

V^{er}pono ex section. 1. Pontificem posse in lege ieiunij dispensare, vel eam tollere, etiam si ab Apostolis, vel Concilio Generali sit praescripta. Quia supra omnem humanam legem exerit potestatem. Haec autem dispensatio valida omnino est, etiam si absque iusta causa facta fuerit. Quia ad valorem dispensationis sufficit voluntas legislatoris, à quo tanquam à causa efficiendi lex pendet. In humanis namque legibus exigitur rationabilis causa, ut dispensatio sit hone-

sta, non ut simpliciter sit valida. Profectò peccaret Summus Pontifex si legem ieiunij generatim abrogaret. Quia cum ieiunium addidit ad salutem vtile communem, haud posset sine boni communis praedictio abrogari, unde ad id iusta causa dari non posset. Scio tamen posse sine piaculo aliqua abrogare ieiunia etiam Quadragesimae, Quia ad hoc posset rationabilem causam inuenire. Quasi enim autem, num Pontifex delinqueret, si absque rationabili causa cum aliquo in lege ieiunij dispensaret?

⁵⁶⁶ Minimè delinqueret. Quia dispensatio priuata vnus vel alterius nullum infert praedictum. Ergo etiam absque causa data valida erit. Antecedens patet. Non enim infert praedictum ei, cui conceditur; licet enim bono abstinentiae priuatur, haec autem priuatio illi praedictio non est: quia solum dicit negationem maioris boni, quod à dispensatione non tollitur, cum adhuc à dispensato obtineri, ieiunando, potest. Nec infert praedictum alteri particulari; nam quod Petrus non ieiunet, nihil Antonio praedictat. Nec bono communi: quia est circa priuatas actiones, quae priuatum exercentur: & quia lex ieiunij non est lata pro communi bono, sed pro particularis vnus cuiusque utilitate. Sic Pasqual. decis. 402. nu. 2. Gloss. l. Relegatiss. de penis, Et lex postrema non liget, est in Principe pro ratione voluntas. Salas de legibus, tractat. 1. 4. d. 20. sect. 4. num. 37. citat pro hac parte Felinum, Decium, Nauarum, Ceuaruniam, & alios. Sanchez verò de matr. lib. 8. tit. 18. num. secund. refert Hostiensium, Angelum, Rosellam, Syluestrum, Armillam.

⁵⁶⁷ Delinqueret planè. Quia, (ut ait D. Thom. 1. 2. qu. 97. art. 4.) dispensatio sine causa, est impudens, temeraria, & infidelis potestatis usus. Est (ait D. Bernard. lib. 3. de consider.) dissipatio quaedam, & violatio iuris naturalis: siquidem facit, ut sine causa pars non consonet toti. Est offensio aequalitatis, quam iustitia erga omnes seruari postulat cap. iustum. est. dist. 9. Est denique actus rationi dissonus, & offensionis ansam subditis exhibens. Peccaminosus igitur est. Ita Medin. Cod. de ieiun. q. 3. Angl. q. 5. de ieiun. diff. 2. concl. 2. Sorus de inst. q. 7. ar. 3. dub. 2. Salas citatus sect. 5. nu. 50. Victoria in relect. de potest. Papa, num. 14. Sanchez lib. 5. Consil. c. 1. dub. 5. num. 5. & 9. Sancius in select. d. 54. Mol. sel. tract. 10. cap. 4. num. 15. Reginald. l. 4. n. 226. Diana part. 10. tract. 16. resoluit. 77. citans Leandrum.

⁵⁶⁸ Hanc sententiam longe veriore esse crediderim, solidiori scilicet fundamini haerentem: quod frateor, me in prima sententia non inuenire. Nam (ut Sancius ait) dispensatio in ieiunio absque causa est in primis praedictio ei, cui conceditur, cum priuatur non ieiunando exercitio virtutis abstinentiae, ieiunij merito, & pro peccatis satisfactione: & dato, quod dispensatus adhuc ieiunaret, id pro libito gereret, non praeccepti exigentia, unde tantum meritum non obtineret. Deinde praedictum infert ceteris, qui ieiunant; nam cum videant, alios sine causa à ieiunio eximi, iure offenduntur, & ad idem gerendum ansam arripiunt, ut ait Trident. sess. 25. cap. 5. & 18. Denique est bono communi inferens praedictum. Quia

Sectio II. Dubia, De Præcepto IV. 129

Qui lex ieiunij indicta est ob commune bonum, sicut & aliæ leges, *c. p. Erit autem lex, dist. 4.* Ergo eius dispensatio sine causa bono communi præiudicialis erit. Omni igitur ex capite illicita. Scio equidem, pluribus placere Doctoribus, & meo Sancio aliquando placuisse, hoc peccatum solummodo tuo ex genere esse veniale, si scandalū graue non sequeretur: quod probabile puto; at plus mihi placet quod post rem melius consideratam Sancio affirmat *l. 5. Confil. c. 1. d. 5. n. 6.* probabilis suo ex genere esse mortale, & tantum excusari posse ex materie paruitate, quando scilicet lex, in qua dispensatur, magni non esset momenti.

DVBIUM CXXXIII.

An Parochus possit præsentem Episcopum iusta ex causa, in ieiunio cum aliquibus dispensare?

¹⁶⁹ Existimo certum omnino esse (quidquid *Angel. de ieiunio, num. 20.* Tabiena, *num. 15.* & alij in contrarium affirmant) posse Parochum, absente Episcopo, iusta de causa in ieiunij lege cum aliquibus dispensare. Alias enim non esset fidelibus sufficienter provisum, si absente Episcopo, aut eius Vicario, non adesset qui in ieiunio posset cum eis, virgente necessitate, dispensare. Requiri autem, num præsentem etiam Episcopum, id Parochus possit?

¹⁷⁰ Non potest. Quia solum ex consuetudine huiusmodi potestas Parochi adhibetur, ipse enim iure solum iurisdictionem habet spirituales. At ex consuetudine huiusmodi potestatem dispensandi in ieiunio non habet, nisi quando Episcopus facile adiri non potest. Ergo Sic Fagund. *præc. 4. c. 9. n. 2.* Graff. *p. 1. decis. l. 2. c. 3. n. 7.* Ledesma. *summ. tr. 27. c. 2. d. 3.* Gabr. *in d. dist. 16. q. 3. n. 1. notab. 5.* Angl. *q. 5. de ieiunio dist. 4.* Manu. *p. 1. summ. c. 24. n. 4.* Vega. *p. 1. summ. cap. 14. c. 16.* & alij.

¹⁷¹ Potest quidem. Quia probabile est, hanc iurisdictionem consuetudine introductam penes Parochum esse etiam præsentem, & consentiente Episcopo. Ita Pasqualig. *decis. 187. m. 3.* & 4. Ortiz. *summ. c. 19. pr. c. 2. n. 16.* Villalob. *p. 1. summ. tr. 23. dist. 4. n. 21.* Trul. *de al. l. 3. cap. 2. d. 7. n. 18.* Sancio in *select. d. 5. q. 2. n. 16.* Molfes. *p. 1. summ. tr. 10. c. 4. n. 5.* Suar. *de legibus, l. 6. c. 14. fine.* Sanchi. *l. 8. de matr. d. 9. n. 27.* Valent. *tom. 3. d. 9. q. 2. punct. 2.*

¹⁷² Ego autem existimo probabilius esse, hanc iurisdictionem solum habere locum, quando Episcopus facile adiri non potest. Nam si facile potest adiri, nequit Parochus tuto hac in re dispensare. Et hoc est (inquit Azorius *tom. 1. l. 7. c. 8. q. 3.*) quod vlt receptum est, vt Parochus dispenset, quando Episcopus facile adiri non potest. Addiderim, non solum Parochos, sed & eorum vices gerentes posse, si facile non valeat Episcopus adiri, in ieiunio dispensare. Quia nisi alias à Parochis prohibeantur, Vicarij eorum Parochiales possunt actus exercere, meo Sancio monente.

DVBIUM CXXXIV.

An iusta interueniente causa, Confessarius possit in ieiunio dispensare, si Episcopus, & Parochus haud valent facile adiri?

⁵⁷³ Potest quidem. Quia Confessarius Apostolica electus autoritate vices Curati exerit. *Potest quia Sic Rosel. v. Ieiunium, n. 16.* Palati. *in 4. dist. 15. acm. d. 8. n. 4. concl.*

⁵⁷⁴ Minime potest. Quia dispensare in ieiunio est iurisdictionis exterioris actus, quam Confessarius minime habet. Ita Fagundez. *pr. 1. l. 1. c. 9. n. 3.* Bonac. *de præc. c. 1. d. vlt. q. 1. dub. vltim. num. 8.* Sanchez. *l. 5. Confil. cap. 1. un. 5. m. 28.* & 29 Azor. *lib. 7. cap. 4. q. 4.* Trullench. *lib. 3. de alog. cap. 2. dub. 7. m. 18.* Pasqualig. *decis. 189.*

⁵⁷⁵ Etiam si Episcopus aut Parochus adire facile non valeant: indubitatum mihi, non posse Confessarium in ieiunio dispensare. Quia quamuis sit Apostolica electus autoritate, caret externa iurisdictione, quæ ad huiusmodi dispensationis valorem est necessaria. Poterit tamen declarare, an causa sit iusta, ac sufficiens ad ieiunandum.

DVBIUM CXXXV.

An Abbatissa possit in Monialium ieiunio dispensare?

⁵⁷⁶ Certum est Regularium Superiores posse in ieiunio Ecclesiastico suorum subditorum dispensare. Alias enim nequirent suis subditis, circa quos habent spirituales iurisdictionem, in necessariis providere. Certe id concessit Eugenius IV. D. Hieronymi Fratribus: scio tamen hoc privilegium non concedere nouam Prælati iurisdictionem, sed esse iurisdictionis, quam habent, declarationem: item est certum, Superiorum localium Vicarios posse in absentia illorum, eandem dispensationem gerere. Quia tunc eandem obtinent auctoritatem. At iusta causa requiritur, non solum vt licite, sed etiam vt valide huiusmodi gerant dispensationem. Quæsierim vero, num Abbatissa, & alie Monialium Superiores possint in earum ieiuniis dispensare?

⁵⁷⁷ Possunt quidem. Quia in Moniales subditas ex Prælati commissione habent aliqualem clauium vsum, vt eas digne gubernent, corrigant, puniant: & vt vota quædam irritet: Ergo vt cum eis in ieiunio dispensent, & quædam Ecclesiasticis legibus, si causa virgeat, Sic Henriquez *l. 6. c. 2. n. 3.*

⁵⁷⁸ Minime possunt. Quia scemina sunt spiritualis iurisdictionis, quæ ad id gerendum requiritur, incapaces. Ita Sanchez. *lib. 6. de al. c. 1. num. 14.* Sancio in *select. d. 5. q. 2. n. 37.* Pasqualig. *decis. 391.* Lezana. *verb. Abbatissa, num. 14.* Portet. *qq. Regul. verb. Abbatissa, num. 3.* Batbaf. *de iure Eccles. cap. 45. num. 39.* Tambur. *de iure Abbat. d. 32. q. 10.*

Ego

⁵⁷⁷
Resolutio Ego quidem propter doctissimi P. mei Hen-
Auctoris. tiquez auctoritatem definire non audeo, pri-
 mam sententiam improbabilem omnino esse:
 attamen eius venia dixerim probabiliorē
 admodum esse secundam. Nam si ad dispen-
 sandum spiritualis iurisdictionis incapaces
 poterūt dispensare. Nec enim intelligo quomā-
 modo aliquis illē Clauium vsus valeat à Pre-
 latis incapaci communicari. Quamuis verò
 dispensare non possit Abbatissa, poterit tamen
 declarare, quandonam Moniales obligentur,
 vel non obligentur ad ieiunij obseruationem.
 Quia ad Abbatissam attinet Monialium dire-
 ctio, vnde debet habere sufficientem faculta-
 tem ad huiusmodi munus obeundum, qua ca-
 reret, si saltem declarare nequirer, prudenti
 vsa consilio, quandonam subdite ad ieiun-
 ium tenerentur, quandonam ab eius lege li-
 beræ existerent. Et quidem ad id saltem fuit
 concessum priuilegium à Paulo III. Abbatissæ
 S. Clare, cuius meminerit Manuel. coll. 11. Bul-
 lar. & Portel. *ubi supra.*

DVBIVM CXXXVI.

*An prelatus teneatur dispensare in ie-
 iunio toties quoties ex causa iusta à
 subdito dispensatio po-
 titur?*

⁵⁸⁰
Tenetur
quidem.

Tenetur quidem. Quia quando id subdi-
 tus petit, & dubia, & incerta causa vide-
 tur, si soluit Prelatus, nulli sese peccati peri-
 culo obicit, cum potestate sua dispensando
 utatur. Si autem subditum lege ieiunij non
 soluit in causa dubia, & incerta, sed rem subdi-
 ti arbitrio relinquit, vel absolute dispensatio-
 nem abnegat, subditum periculo peccati, &
 erroris exponit. Tenetur ergo toties dispensa-
 re, quoties à subdito ex rationabili causa, qua-
 lis erit, quando super dubium, dispensatio po-
 stulatur. Sic Rosel. *ver. Dispensatio. n. 4.* Syluest.
*q. 1. Aruill. n. 14. S. a. n. 2. fatns. Cum subest causa
 dispensandi, videtur peccare Prelatus, qui po-
 test, si non dispenser. Saneius in select. d. 43. num.*
*8. Anton. Cardin. Rebuff. & alij, quos ci-
 tat Sanchez libr. 3. de matrim. dub. 10. num.*
3. & 26.

⁵⁸¹
*Non tene-
 tur.*

Non tenetur. Quia ad id nec præceptum
 positum, nec naturale obligat, nec aliud ali-
 quod virgere videtur. Et quia in iure dispensa-
 tio gratia vocatur *cap. Licet, can. de electione,*
in 6. & etiam indulgentiam, ac misericordiam
appellari probat Caput 1. de statu Monachor.
& Caput Posulasti, de Cler. excomm. ministran-
te. At gratia, indulgentia, & misericordia potest
quidem semper petenti impendi, sed debita
quidem non semper est: Ergo non tenetur
Prelatus toties dispensare, quoties subditus
ex rationabili causa postulat. Ita Sanchez li. 3.
de matrim. d. 10. num. 3. & 26. citans Archidia-
conum, Turrecrematam, Dominicum, Fran-
cum, Decium, Felinum, & alios, Salas de legib.
d. 20. sect. 7. n. 70. Suar. ibi. l. 6. c. 18. num. 22. Ca-
stro Palao part. 1. tract. 1. d. 6. punct. 8. §. 2. num. 9.
Pasqual. decis. 397. Basil. Legion. l. 8. de matrim.
cap. 14. num. 9.

Existimo non semper teneri, cum dispen-
 tio gratia sit. Attamen in duplici casu non po-
 test sine graui piaculo petenti subito dispen-
 sationem abnegare, scilicet, quando causa non sit
 ieiunandi est ita evidens, & certa, vt de se iei-
 unij obligationem soluat, tunc tenetur supe-
 rior non quidem (si in rigore loquar) dispen-
 sare, sed declarare pro exteriori apparentia ad
 tollendas murmuraciones, seu praua iudicia,
 minimè obligare ieiunium; & quando in pe-
 tente ex iusta causa dispensationem, adest pe-
 riculum violandi ieiunium: tunc namque Pre-
 latus saltem ex charitate tenetur dispensa-
 tionem impertire, vt Pasqualis *num. 5.*
aduertit.

DVBIVM CXXXVII.

*Vritur quis dispensatione in ieiunio,
 quam Superior illi cū, sed
 valide impertit: de-
 linquitne?*

Delinquit, & graniter. Quia Superior dis-
 pensando in lege propria sine causa le-
 thaliter delinquit: ergo & subditus delinquit
 graniter, iniqua vtens dispensatione. Sic Pet.
 de Ledesma, *part. prim. summ. de matrim. on. capit.*
27. difficult. prim. post quart. conclusion. &
alij citati à Pasqualigno decis. 392. nume-
ro primo.

Nec leniter delinquit. Quia per dispen-
 sationem verè est ablata ieiunij lex: ergo dis-
 pensatus nec venialiter in eius omissione de-
 linquit. Ita Basil. *Legion. libr. octau. de matrim.*
capit. 14. numer. quint. Palao part. prim. d. 6. num.
octau. Paragraph. prim. numer. octau. Syluester
verb. Dispensatio, question. tert. numer. quint. An-
gel. numer. tert. Vasquez 1. 2. disp. 178. capit. 4.
Suar. de legibus, libr. 9. cap. 19. numer. 14. S. las
ibi, dub. 20. section. 6. numer. 60. Diana part. prim.
tract. 10. resolut. 35. Vinald. & alij, quos citat, &
sequitur Pasqual. ubi supra.

Scio plures Doctores defendere, dispen-
 sationem venialiter delinquere illi hærentes fon-
 damini: quia Superior dispensando lethaliter
 peccat: ergo subditus quamuis dispensatus
 peccabit venialiter vtens tali dispensatione.
 Sic Nauarr. *pralud. 9. numer. 14. Amic. tom.*
quint. dub. 6. section. 7. num. 109. & alij, quos
citatur, ac sequitur Leander tractat. quint. dub.
10. question. 26. Attamen si per dispensatio-
nem absolute lex ieiunij est sublata, non vi-
deo, vndenam levis illa culpa possit ortum
habere, cum actio omittendi ieiunium nec
leniter legi, quæ iam respectu dispensati
non viget opponitur. Porro si dispensatio
inualida esset, qui illa vteretur lethaliter
peccaret, nisi bonæ fide, veram illam esse
existimaret. Quia dispensatio inualida non to-
lit legis obligationem.

Seçtio II. Dubia, De Precepto IV. 131

DVBIVM CXXXVIII.

*Lex ieiunij tibi specialem ad observationem
difficultatem ingerit: habesne suffi-
cientem causam, ut dispensa-
tionem obtineas?*

¹³⁶ Non habes. Quia cum difficultates huius-
modi assidue molestant, & persisten-
tia in operando vincantur: debes fortiter di-
micare, & affectum ad epulum ipsa abstin-
entia vincere: alias enim multi ob difficultatis
apprehensionem passim ad dispensationis gra-
tiam accederent. Sic Lud. de S. Iua. q. de ieiun.
a. 6. diff. 2. d. 3. concl. 2.

¹³⁷ Habes quidem. Quia ut dispensatio in lege
locum habeat, ex causa rationabili, sufficit,
quod legis observatio consueto onerosior eua-
dat. Ergo si ieiunij lex tibi est onerosior valde,
quam ceteris, sufficientem habes causam, ut
dispensationem obtineas. Ita Pasqu. decis. 408.
Sanchez l. 5. Consil. c. 1. d. 6. n. 2. Ortiz. sum. c. 19.
præc. 1. n. 13. Medina C. de ieiun. q. 9. Sæ verb. ieiunium, n. 10. fatus: Dispensandi causa iusta est
magna in ieiunando difficultas.

¹³⁸ Crediderim non adesse sufficientem ad dis-
pensandum causam, si difficultas illa ex vitiosa
consuetudine gulositatis provenire censeatur:
quæ quidem difficultas ipso est ieiunandi actu
repellenda. Secus dixerim, si præfata ex gulo-
sitate repugnantia, accedat aliqua ex naturali
conditione, seu nimio calore, (unde edendi pro-
cedit affectio,) debilitas, ex qua quis ita affligi-
tur, ut dubium subeat, num ieiunare teneatur:
tunc iudico, te posse iussu dispensationem pe-
tere, eaque uti.

DVBIVM CXXXIX.

*Potesne quis dispensare in lege ieiunij à se,
vel à Superiori instituta?*

¹³⁹ Minime potest. Quia nemo potest in se-
ipsum iurisdictionem exercere: dispen-
sare enim in ieiunio spirituale pertinet ad
iurisdictionem. Sic fanet. Suar. tom. 2. de Relig.
l. 6. cap. 11. docens, id solum Summo Pontifici,
non aliis Superioribus esse concedendum. De
dispensatione autem ieiunij à Superiori impo-
siti. Sic Palud. in 4. dist. 38. q. 4. a. 4. Miranda
tom. 2. sum. q. 3. a. 3. Hieronym. Rodriguez in
camp. 99. Regul. resol. 12. num. 39. Manuel. tom. 1.
99. Regul. q. 45. art. ultim. Azor. par. 1. l. 5. c. 5. q. 6.
& alij.

¹⁴⁰ Potest equidem. Quia legislator habet po-
testatem relaxandi legem propriam vtpotè ab
eius voluntate pendente, ut suppono: ergo
sic illam potest tollere ad libitum respectu
aliorum, ita in ordine ad seipsum. Si verò de
dispensatione circa legem ieiunij à Superiore
lata loquamur, idem dicendum. Quia alias po-
tentes cum aliis dispensare deterius esset
conditionis, quam ceteri cum quibus dispen-
sat. Ita in casu primo Pasqu. citatus. Suar. l. 6. de
legibus, cap. 12. num. 11. id esse extra controuer-

siam affirmans Caietan. 2. 2. qu. 6. art. 5. Cordu.
l. 1. q. 3. Bonac. de legibus, d. 1. q. 2. punct. 1. n. 9.
Filliuc. m. 20. n. 295. De secundo autem ita Syl-
vest. v. Lex, q. 14. Sotus in 4. dist. 18. qu. 1. art. 3.
Sanchez l. 8. de matr. d. 3. nu. 8. Salas de legibus,
d. 20. sect. 12. n. 105. Palao p. d. 1. pun. 7. s. 1. n. 2.
Villalobos tract. 2. diff. 4. num. 23. Diana p. 1.
tract. 9. resol. 15. Basil. lib. 8. de matrim. cap. 4.
numer. 9.

Idem in casu utroque asserendum existimo.
Nam licet iurisdictionem in ordine ad iustitie
actus non valeat quis circa seipsum exercere,
potest tamen in ordine ad actus legales, ut op-
time probat Pasqu. n. 5. & 6. Audi Azorium l. 7.
c. 18. q. 6. Si queras, an huiusmodi Prelati, ac Pre-
fati possint iusta ex causa seipsos lege ieiuniorum
solvere in his casibus, in quibus possunt alios sibi
subiectos Respondeo posse. Nam quamvis nemo in
seipsum aliqui iurisdictione uti queat, in hoc ta-
men uti potest: quia sibi permittitur, ne sit dete-
rioris conditionis, quam alij. Sic ille sibi contra-
rius, nisi differentiam aliquam ingenias inter
voti dispensationem, de qua loquitur loco pro-
priori sententia citato, & inter dispensationem
ieiunij, de qua in præfati. Addiderim, non so-
lum posse tecum dispensare eum, qui cum aliis
in lege ieiunij dispensare queat: verum & pos-
se aliis iurisdictionem committere, ut secum
dispensent, ut docet Sanchez l. 8. de matr. d. 3.
n. 1. & sum. lib. 4. c. 37. num. 42. Nam si potest
dispensare secum, à fortiori poterit alteri sub-
dito suam iurisdictionem committere, ut se-
cum valeat dispensare. A Palao accepi.

591
Hoc teneo.
& confirmo.

DVBIVM CXL.

*An ieiunia à Pontifice vel à iure communi in-
dicta pro certis diebus possint ab Episcopis
in alios dies ex rationabili causa
transferri?*

¹⁴¹ Transferri non possunt. Quia ea, quæ sunt
à Superiori determinata non relinquun-
tur inferioris dispositioni. Vnde quæ iuris Ca-
nonici sunt Episcoporum dispositioni non
sunt relinquenda. Sic Bonac. d. ult. de præc. Eccl.
q. 1. punct. ultim. num. 18.

Possumt quidem. Quia id ex praxi constat,
& ex iure Canonico colligitur cap. Consilium,
de observat. ieiun. Vbi ieiunium incidens in
Dominicam refertur in Sabbatum: unde quam-
vis ea, quæ sunt à Superiore determinata dis-
positioni inferioris absolute non relinquuntur:
& idè quæ sunt Canonici iuris non relin-
quuntur absolute Episcoporum dispositioni:
committitur tamen ipsis eorum executio, ut
colligitur ex cap. citato, idè quæ quando pru-
dentia id exigit, instante causa, possunt quodd
celebretur vna die ieiunium, quod altera fue-
rat celebrandum. Ita Innocent. Rubr. de observ.
ieiun. Caiet. sum. v. ieiunium, c. 1. Armil. num. 6.
Nauar. sum. c. 21. n. 11. Sæ num. 5. Trullench lib. 3.
Decal. cap. 2. dub. 7. num. 11. Azor. lib. 7. cap. 18.
quest. 5. Fagundez præcept. 4. libr. prim. c. 9. nu. 4.
Sanchez lib. 5. Consil. cap. 1. dub. 5. num. 27. alios
asserens Pasqual. g. decis. 197. citans
Sylvium, Laymanum, Angles, Gordonum,
& alios.

592
Transferri
non possunt.

593
Passum
quidem.

Certum

594
Certum hoc
mihi.

Certum mihi posse Episcopos ieiunia ab Ecclesia præscripta ob iustam causam de die in diem transferre, more Ecclesiæ. Sicut enim Ecclesiæ vlti, si festum accidit feria secunda, vigilia huius festi ieiunetur in Sabbato, non in Dominica iuxta cap. 1. de obseru. ieiun. ita pari ratione si vigilia alicuius Diui in festo solemni accidat, propter eius venerationem potest pridie illius diei ieiunium Episcopi autoritate haberi. Exempli gratia, apud Gallos in locis vbi S. Quintini eriguntur Tempia, quod festum tota in Gallia est celeberrimum, vigilia Omnium Sanctorum Episcopi loci autoritate ieiunatur die antecedenti, quia festum Diui in vigilia Omnium Sanctorum colitur. Addiderim, ieiunia voto suscepta, vel Confessarij iussu iniuncta posse similiter ex causa transferri à Superiore, vel ab alio legitimam auctoritatem ad id exerente.

D. V B I V M C X L I.

An legitima causa subsistat, ut possit Episcopus ieiunium D. Matthiæ incidens in aliquem diem ex duobus vltimis Bacchanalium in alium transferre?

595
Questionis
status.

Dixi Dub. 149. posse Episcopum ieiunia à Pontifice vel à iure communi præscripta transferre in alium diem rationabili ex causa. Quæstio itaque, num ad translationem huiusmodi li addit causa sufficiens cum vigilia D. Matthiæ incidit in vno, vel altero die ex duobus vltimis Bacchanalium nempe in secunda, aut tertia feria?

596
Non sub
legitima
causa.

Non subest legitima causa. Quia quæcumque causa excogitari potest pro sententia contraria à Summis Pontificibus fuere præuisa, & tamen huius ieiunij translationem non instituerunt, quemadmodum gesserunt in alijs. Ergo non ob aliam rationem, nisi quia ad id sufficientem causam non inuenire, sicut ad trans-

lationem Vigiliæ S. Ioannis incidentis in festum Corporis Christi inueniunt, deoque ad feriam quartam eam translatare Sic Diana p. 10. tr. 16. resol. 7. Leander tract. 5. d. 10. q. 42. asserens Eminentiſſi. Cardinalem de Lugo id aliquando affirmasse.

Causa subest legitima. Quia ex Bacchanalium dierum abusu, ex nimia epulorum licentia experimento constat ab innumeris ieiunij ne legem violari. Legitima igitur causa erit ad ieiunij translationem, tot peccata vitare. Ita Pasqual. decis. 180. n. 2. fauēt Laym. l. 4. tr. 8. c. 1. n. 9. & Diana p. 3. tr. 6. resol. 6. Fatur enim ille: Fortasse aliquis respondere poterit, si Vigilia S. Matthiæ incidat in feriam secundam, vel tertiam Quinquagesima, iustam fore causam, ut Episcopus tale ieiunium in præcedens Sabbatum transferat. Hic autem, Forſan sententia Laymani alicui probabilis videatur.

Ego quidem Pasqualigni sententiam probabiliorē esse crediderim, quam mordicus teneo. Licet enim Leander asserat, à saculo auditum non esse, vigiliæ ieiunium translatum fuisse in alium diem ab aliquo Episcopo: ego oculatus testis vidi vigiliæ Apostolorum Petri & Pauli ieiunium incidens in diem, quo tauri erant agitandi, in diem præcedentem ab Archiepiscopo Burgenſi fuisse translatum, ne violationi ieiunij antea exhiberetur. Imo ob eandem rationem non semel vidi D. Matthiæ ieiunium fuisse translatum. Instat Leander causam, quæ ad transferendum D. Matthiæ ieiunium assignatur, rationabilem non videri. Nam alias etiam posset in alium diem transferri quodlibet ieiunium incidens in diem quemcumque festum: cum etiam multa committantur peccata in ieiunijs in festo incidentibus. Miror virum eruditum, & expertum differentiam aufugere inter ieiunium incidens in aliquo Bacchanalium die, & in quolibet totius anni festo. Nam in Bacchanalium diebus insolentior viget ad gulam affectus ex praua, fateor, hominum consuetudine, vnde facilius ieiunij iura violantur.

LIBER